

ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ*

พิสุทธิ ศรีจันทร์¹

น้ำทิพย์ วิภาวิน²

ทัตทอง พราหมณี³

สุทธินันท์ ชื่นชม⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลการเรียน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ 38 แห่ง จำนวน 780 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบทักษะการรู้ดิจิทัล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-Test และ F-Test

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมีทักษะการรู้ดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=4.79$) โดยทักษะการรู้ดิจิทัลที่นักศึกษาอยู่ในระดับต่ำ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการประเมินสารสนเทศดิจิทัล ($\bar{X}=3.93$) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการจัดการสารสนเทศ ($\bar{X}=4.55$) และ ด้านการสื่อสารสารสนเทศ ($\bar{X}=4.86$) ส่วนทักษะการรู้ดิจิทัลที่นักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงสารสนเทศ ($\bar{X}=5.18$) ด้านการรวบรวมสารสนเทศ ($\bar{X}=5.13$) และด้านการสร้างสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ($\bar{X}=5.11$) และ 2) ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือชั้นปีที่ศึกษา และ กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา

คำสำคัญ: ทักษะการรู้ดิจิทัล; นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของคุณานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์) สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่อง การพัฒนารูปแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงสารสนเทศศาสตร์ สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อีเมล: defpisut@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อีเมล: nwipawin@gmail.com

³ อาจารย์ หลักสูตร เทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

อีเมล: thadthong.bhr@mail.pbru.ac.th

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อีเมล: sutthinan@cmru.ac.th

วันที่รับบทความ 3 มีนาคม 2562

วันที่ตอบรับบทความ 17 เมษายน 2562

Digital Literacy Skills of Rajabhat University Undergraduate Students*

Pisut Srichan ¹

Namtip Wipawin ²

Thadthong Bhrammaanee ³

Sutthinan Chuenchom ⁴

Abstract

This quantitative investigation aimed at 1) examining digital literacy skills of 780 undergraduate students from 38 Rajabhat Universities in Thailand and 2) comparing their digital literacy skills according to their sex, years of study and subject fields of study using skill testing forms. The collected data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and t-Test and F-test.

Analysis of the data revealed the following findings. First, the respondents on the whole possessed as low digital literacy skills as (\bar{X} =4.79) in 3 aspects: the ability to evaluate digital information (\bar{X} =3.93), the use of information technology for managing information (4.55), and information communication (\bar{X} =4.86). Their digital literacy skills found to be at the moderate level included: an application of technology to access information (5.18), information collecting (5.13), and creation of digital media for learning (\bar{X} =5.11). Second, the digital literacy skills of Rajabhat University students were found to vary statistically significant according to their years of study and subject fields of study.

Keywords: Digital literacy skills; Rajabhat University undergraduate students

* This research article is one of the part of dissertation title: Developing a Learning Environment Model for Rajabhat University Libraries to Develop Digital Literacy Skills of Undergraduate Students.

¹ Ph.D. Student, PhD Program in Information Science Faculty of Liberal Arts Sukhothai Thammathirat Open University
e-mail: defpisut@hotmail.com

³ Associate Professor of Faculty of Liberal Arts Sukhothai Thammathirat Open University
e-mail: nwipawingmail.com

⁴ Lecturer of Information Technology Program, Faculty of Information Technology Phetchaburi Rajabhat University
e-mail: thadthong.bhr@mail.pbru.ac.th

⁵ Assistant Professor Department of Information Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University e-mail: sutthinan@cmru.ac.th

Received: 3 March 2019

Accepted: 17 April 2019

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัล สังคมได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้และเทคโนโลยีดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดทำให้รูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการผลิต การค้า การบริการ การทำงานของรัฐและกระบวนการทางสังคมเปลี่ยนไป อีกทั้งมีการเข้ามาหลอมรวมเข้ากับวิถีการดำเนินชีวิต รัฐบาลไทยโดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นกลไกหลักในการผลักดันการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมุ่ง “ปฏิรูปประเทศไทยสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand)” คือ การที่ประเทศไทยสามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มประสิทธิภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด

ในการปฏิรูปประเทศไทยสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ หรือสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ นวัตกรรม และดิจิทัลได้นั้น มิติด้านทุนมนุษย์มีความสำคัญ โดยมีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา นั่นคือ คนในสังคมต้องมีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง สมบูรณ์ทั้งกายและใจ มีจิตวิญญาณ มีฝีมือและทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางดิจิทัล เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ในหลากหลายมิติ อย่างไรก็ตามถึงแม้ประชาชนจะมีการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบัน แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความสนุกสนาน บันเทิง ไม่ได้นำเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร (Nayobai lae phaen radap chat waduai kanphatthana digital phua setthakit lae sangkhom (B.E. 2561-2580, 2019) และถึงแม้ผู้เรียนในยุคนี้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี

ได้อย่างง่ายดาย และสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างสะดวก สามารถวิเคราะห์และบูรณาการเป็นทักษะและความรู้ใหม่ สามารถสร้างเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัลรวมถึงการเผยแพร่ในช่องทางและสื่อต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง (Downes, 2005; Lippincott, 2007; Littlejohn, Beetham & McGill, 2012; McShane, 2011) แต่ Shopova (2014) พบว่า ผู้เรียนไม่สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง McShane พบว่า ในกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น (Margaryan, Littlejohn & Vojt, 2011) จึงต้องมีการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับสังคมใหม่ และรวมถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแยกแยะสื่อต่าง ๆ และ การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ การใช้งานเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ หรือมี “ทักษะการรู้ดิจิทัล” นั้นเอง

ทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital literacy skills) ซึ่งเป็นชุดทักษะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในกระบวนการรู้สารสนเทศได้แก่ การเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมินสารสนเทศ การสร้างสรรค์สารสนเทศ และการสื่อสารสารสนเทศ ภายใต้สภาพแวดล้อมดิจิทัล จะเห็นได้ว่า การรู้ดิจิทัลมีความสัมพันธ์และมีความใกล้เคียงกับทักษะการรู้สารสนเทศซึ่งประกอบด้วย การทราบความต้องการสารสนเทศของตน ทักษะในการเข้าถึงสารสนเทศ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การพิจารณาประเมินความถูกต้องหรือ

ความน่าเชื่อถือของสารสนเทศที่รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์อย่างมีจริยธรรม สมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัย ประเทศสหรัฐอเมริกา Association of College & Research Libraries, 2000) อธิบายว่า ในสภาพแวดล้อมดิจิทัล ทักษะการรู้สารสนเทศเป็น Multi-literacies ประกอบด้วยทักษะหลายทักษะ เช่น ทักษะการรู้เท่าทันสื่อและทักษะการรู้ดิจิทัล เพื่อให้สามารถเข้าถึงแหล่งสืบค้นออนไลน์ที่เหมาะสมได้ ดังนั้น การรู้ดิจิทัลส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศ ซึ่งการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศทำให้ผู้เรียนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมดิจิทัลได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย

ทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital literacy skills) สัมพันธ์กับการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งหมายถึงการทำงานร่วมกันของทักษะด้านของเทคโนโลยี คือ การรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ การคิดเชิงวิเคราะห์ ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลดิจิทัล ทักษะการทำงานร่วมกัน รู้วิธีการกระทำอย่างสมเหตุสมผล ออนไลน์อย่างปลอดภัยและเหมาะสม การตระหนักรู้ทางสังคม และ เข้าใจว่าจะใช้เทคโนโลยีด้วยวิธีใด กับใคร และเมื่อใด ทักษะการรู้ดิจิทัลเป็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงสารสนเทศ การจัดการสารสนเทศ การบูรณาการสารสนเทศ การประเมินสารสนเทศดิจิทัล การสร้างสรรค์และการสื่อสารสารสนเทศ และการรู้ดิจิทัลจะทำให้ผู้เรียนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมดิจิทัลได้ดียิ่งขึ้น

การรู้ดิจิทัลมีผลกระทบต่อทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ให้สำเร็จ (Techataweewan, & Prasertsin, 2016) ดังนั้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีพันธกิจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีทักษะดิจิทัล หรือ ทักษะการรู้ดิจิทัล สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ นวัตกรรม และดิจิทัล จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของ มาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัย ประเทศสหรัฐอเมริกา (Association of College & Research Libraries, 2000) มาตรฐานทักษะการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Bell, 2009; Wijaya, & Surendro, 2007; UNESCO, 2008) มาตรฐานของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สภาการศึกษาการจ้างงาน การฝึกอบรมและกิจกรรมเยาวชน (Ministerial Council on Education, Employment, Training and Youth Affairs. MCEETYA Performance Measurement and Reporting Taskforce, 2005) ทักษะการรู้สารสนเทศแบบ Big 6 Model (The Big Six Skills, 2017) และ กรอบและทักษะการประเมินการรู้ดิจิทัล (California Emerging Technology Fund, 2016) ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารอบการวัดทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือ ใน 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านกระบวนการเข้าถึงสารสนเทศ (Access)
- 2) ด้านกระบวนการจัดการสารสนเทศ (Manage)
- 3) ด้านกระบวนการรวบรวมสารสนเทศ (Integrate)

4) ด้านกระบวนการ ประเมินสารสนเทศดิจิทัล (Evaluate) 5) ด้านกระบวนการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ (Create) และ 6) ด้านกระบวนการสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม (Communicate) เมื่อได้กรอบมาตรฐานการวัดทักษะรู้ดิจิทัลแล้ว ผู้วิจัยจึงศึกษาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏตามองค์ประกอบของกรอบมาตรฐานการวัดทักษะรู้ดิจิทัล ทั้ง 6 ด้าน เพื่อการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ และนำไปเป็นแนวการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการรู้ดิจิทัล การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีทักษะและมีสมรรถนะที่เข้มแข็งด้านดิจิทัลในการใช้ชีวิตอย่างชาญฉลาดในสภาพแวดล้อมดิจิทัลและสังคมดิจิทัลต่อไปอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 479,125 คน (Ministry of Education, 2017)

จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 38 แห่ง จำแนกตามกลุ่มภูมิภาค ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ จำนวน 8 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 11 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง จำนวน 9 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ จำนวน 5 แห่ง และ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ จำนวน 5 แห่ง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) จำแนกตามกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏตามภูมิภาค 5 ภูมิภาค จำนวน 38 แห่งโดยใช้วิธีสุ่มแบบโควตา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏละ 25 คนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 950 คน

2. การพัฒนาแบบทดสอบการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

2.1 การศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการรู้ดิจิทัล ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์มาเป็นกรอบมาตรฐานในการวัดทักษะการรู้ดิจิทัล โดยนำมาพัฒนาเป็น แบบทดสอบทักษะการรู้ดิจิทัล นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ ใน 6 ด้าน

แบบทดสอบทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลการเรียน

ตอนที่ 2 ระดับทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบจำนวน 60 ข้อ

ครอบคลุมมาตรฐานการประเมินการรู้ดิจิทัลของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง
6 มาตรฐาน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพและความ
ตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้ค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective
Congruence: IOC) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง
คือ 0.60

2.3. นำแบบทดสอบไปหาค่าความ
เที่ยง (Reliability) โดยไปทดลองใช้ (Try out)
กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งจากการ
วิเคราะห์ด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ
ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้
ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.832

คะแนน ต่ำกว่า 5.00	หมายถึง	มีระดับทักษะการรู้ดิจิทัลอยู่ในระดับต่ำ โดยมีความรู้ที่สอดคล้องกับ เกณฑ์การประเมินเพียงบางส่วนแต่ยังไม่แตกฉานที่จะประยุกต์ใช้ได้ อย่างเต็มที่
คะแนน 5.01-7.00	หมายถึง	มีระดับทักษะการรู้ดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ที่ สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมิน โดยสามารถระลึกองค์ความรู้เหล่านั้น และประยุกต์ใช้ได้
คะแนน 7.01-10.00	หมายถึง	มีระดับทักษะการรู้ดิจิทัลอยู่ในระดับสูง โดยมีความรู้ที่ครอบคลุมและ สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินโดยสามารถนำ องค์ความรู้ ทักษะ เหล่านั้นมาใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

หลักเกณฑ์การวัดผลกำหนดให้มีความ
สัมพันธ์กับแนวทางการวัดทักษะการรู้ดิจิทัล
มหาวิทยาลัยราชภัฏโดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยของ
แต่ละมาตรฐานตั้งแต่ 0-10 ซึ่งกำหนดระดับต่ำซึ่ง
ได้คะแนนต่ำกว่า 5 คะแนน เพื่อให้เห็นความ
จำเป็นในการปรับปรุงทักษะการรู้ดิจิทัล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกแบบทดสอบทาง
ไปรษณีย์จำนวน 950 ชุด ได้รับแบบทดสอบที่
สมบูรณ์ จำนวน 780 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.10

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรม
คำนวณสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
ดังนี้

4.1 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบทดสอบ

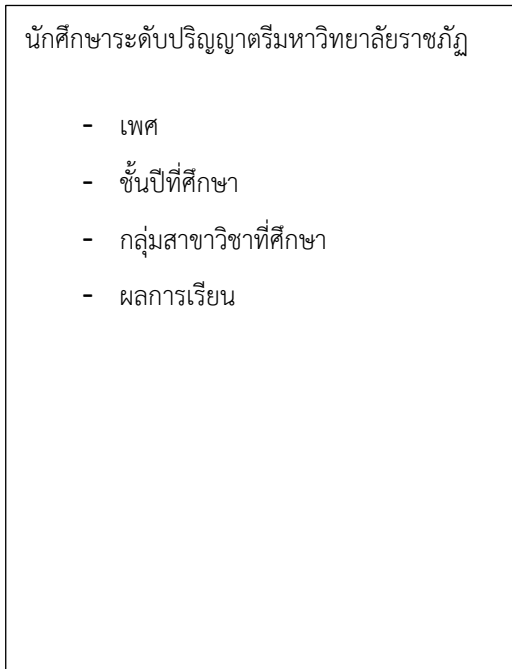
4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน สำหรับทักษะการรู้ดิจิทัล ซึ่งสามารถ
ประเมินเป็น

คะแนนเต็ม 10 คะแนนเฉลี่ยของแต่ละ
มาตรฐานและจำแนกคะแนนเป็น 3 ลำดับชั้น
ประกอบด้วย

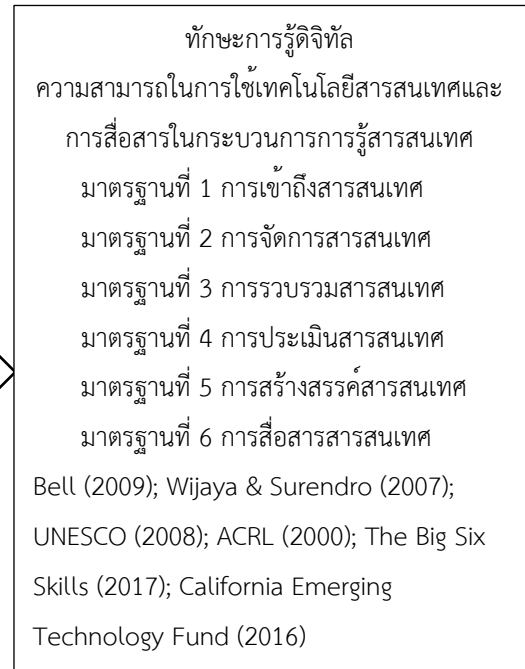
4.3 การทดสอบ t-Test และ การทดสอบ
F-Test สำหรับการเปรียบเทียบทักษะการรู้ดิจิทัล
ของนักศึกษาตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชา
ที่ศึกษา และผลการเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบทดสอบ ระดับการรู้ดิจิทัลและการเปรียบเทียบระดับการรู้ดิจิทัลจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลการเรียนรู้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลการเรียนรู้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ทำแบบทดสอบ (n=780)

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	466	59.74
หญิง	314	40.26
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	252	32.31
ชั้นปีที่ 2	110	14.10
ชั้นปีที่ 3	356	45.64
ชั้นปีที่ 4	62	7.95
กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา		
วิทยาศาสตร์	154	19.74
ศิลปศาสตร์	378	48.46
สังคมศาสตร์	248	31.79
ผลการเรียน		
ต่ำกว่า 2.00	34	4.36
2.00-2.99	360	46.15
3.00 ขึ้นไป	386	49.49

จากตารางที่ 1 พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 466 คน (ร้อยละ 59.74) เป็นเพศหญิงจำนวน 314 คน (ร้อยละ 40.26) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 356 คน (ร้อยละ 45.64) รองลงมาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 252 คน (ร้อยละ 32.31) นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 110 คน (ร้อยละ 14.10) และน้อยที่สุดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 62 คน (ร้อยละ 7.95) ตามลำดับ

นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มวิชาศิลปศาสตร์ จำนวน 378 คน (ร้อยละ 48.46) รองลงมาเป็นนักศึกษาศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชา

สังคมศาสตร์ จำนวน 248 คน (ร้อยละ 31.79) และน้อยที่สุดเป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์จำนวน 154 คน (ร้อยละ 19.74)

นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลการเรียน 3.00 ขึ้นไป จำนวน 386 คน (ร้อยละ 49.49) รองลงมาเป็นนักศึกษาที่มีผลการเรียน 2.0-2.99 จำนวน 360 คน (ร้อยละ 46.15) และน้อยที่สุดเป็นนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.0 จำนวน 34 คน (ร้อยละ 4.36)

2. ระดับทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มาตรฐานทักษะการรู้ดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการเข้าถึงสารสนเทศ (Access)	5.18	1.61	ปานกลาง
2. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการรวบรวมสารสนเทศ (Integrate)	5.13	2.22	ปานกลาง
3. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ (Create)	5.11	2.23	ปานกลาง
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม (Communicate)	4.86	1.68	ต่ำ
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการจัดการสารสนเทศ (Manage)	4.55	1.87	ต่ำ
6. ความสามารถในการประเมินสารสนเทศดิจิทัล (Evaluate)	3.93	1.61	ต่ำ
รวม	4.79	1.87	ต่ำ

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับทักษะการรู้ดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ (\bar{X} =4.79) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีทักษะการรู้ดิจิทัลระดับปานกลาง ในด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการเข้าถึงสารสนเทศ (Access) (\bar{X} =5.18) ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการรวบรวมสารสนเทศ (Integrate) (\bar{X} = 5.13) และด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ (Create) (\bar{X} =5.11) และนักศึกษามีระดับทักษะการรู้ดิจิทัลระดับต่ำ ในด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็น

เครื่องมือในกระบวนการสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม (Communicate)(\bar{X} =4.86) ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการจัดการสารสนเทศ (Manage) (\bar{X} =4.55) และ ด้านความสามารถในกระบวนการประเมินสารสนเทศดิจิทัล (Evaluate) (\bar{X} =3.93)

3. การเปรียบเทียบทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาที่ศึกษา และผลการเรียน

การเปรียบเทียบทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาที่ศึกษา และผลการเรียน แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาที่ศึกษา และผลการเรียน (n=780)

เพศ	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	4.92	1.37	1.872	.062
หญิง	4.73	1.36		
ชั้นปีที่ศึกษา	\bar{X}	S.D.	F	Sig
ชั้นปีที่ 1	4.87	1.43		
ชั้นปีที่ 2	3.94	0.83	26.125	.000*
ชั้นปีที่ 3	4.47	1.31		
ชั้นปีที่ 4	4.96	1.37		
กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา	\bar{X}	S.D.	F	Sig
วิทยาศาสตร์	5.19	1.41		
ศิลปศาสตร์	4.52	1.32	12.716	.000*
สังคมศาสตร์	4.48	1.34		
ผลการเรียน (GPA)	\bar{X}	S.D.	F	Sig
ต่ำกว่า 2.00	4.85	1.35		
2.00 - 2.99	4.79	1.39	1.382	.252
3.00 ขึ้นไป	4.45	1.09		

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความแตกต่างกัน โดยพบว่าทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา และ กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Turkey's Method ดังแสดงในตารางที่ 4 และตารางที่ 5

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาในภาพรวม จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	
ชั้นปีที่ศึกษา	\bar{X}	4.97	3.78	4.97	4.96
ชั้นปีที่ 1	4.97	.000*	1.00	1.00	
ชั้นปีที่ 2	3.78		.000*	.000*	
ชั้นปีที่ 3	4.97			1.00	
ชั้นปีที่ 4	4.96				

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาในภาพรวม จำแนกตาม ชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีระดับการรู้ดิจิทัลในภาพรวม

สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีระดับการรู้ดิจิทัลในภาพรวมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบระดับการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาในภาพรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา

กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา	วิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ สังคมศาสตร์		
	\bar{X}		
วิทยาศาสตร์	4.52	4.70	5.12
ศิลปศาสตร์	4.52	.373	.000*
สังคมศาสตร์	4.70		.000*
สังคมศาสตร์	5.12		

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาในภาพรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีระดับการรู้ดิจิทัลในภาพรวมสูงกว่าสาขาวิชาสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hiangrat, Sacchanand, & Choempayong (2018) ที่พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีทักษะการรู้สารสนเทศระดับต่ำเช่นกัน เพราะการรู้ดิจิทัลส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศ คือความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในกระบวนการรู้สารสนเทศได้แก่ การเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมินสารสนเทศ การสร้างสรรค์สารสนเทศ และการสื่อสารสารสนเทศ ภายใต้สภาพแวดล้อมดิจิทัล ดังนั้น หากพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาให้ดีขึ้น จะสามารถทำให้เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมดิจิทัลได้ดียิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน และทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือการเรียนรู้ตลอดชีวิตก็จะพัฒนาขึ้นอีกด้วย ดังที่ Kaeophanuek, Na-Songkhla, & Nilsook (2018) ได้ศึกษาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีทักษะการรู้สารสนเทศและการรู้ดิจิทัลอยู่ในระดับ

อภิปรายผล

ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=4.79$) ทั้งนี้เนื่องจากจากการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรขาดการสอดแทรกหรือบูรณาการทักษะการรู้ดิจิทัลทำให้นักศึกษาไม่ได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ทักษะการรู้ดิจิทัลเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ผลการวิจัยนี้

ค่อนข้างดี ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาศาสาสนศาสตร์ได้รับการสอนทักษะและความรู้ที่จำเป็นใน 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการจัดการสารสนเทศ การใช้เครื่องมือดิจิทัล และการสร้างสรรค์สารสนเทศใหม่ ดังนั้น การพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา สามารถทำได้โดย 1) มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและจัดสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น การมีโครงสร้างพื้นฐานและกระตุ้นการปฏิบัติและการพัฒนาการใช้ระบบ e-learning ในทุกรายวิชา 2) หลักสูตรควรบูรณาการทักษะการรู้ดิจิทัลกับเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ เนื่องจากการเรียนที่สนับสนุนการรู้ดิจิทัลนั้นไม่สามารถบรรลุได้เพียงแค่จัดการอบรมปฏิบัติการเท่านั้น หากแต่ต้องมีบทเรียนเพื่อให้นักศึกษาได้ผ่านกระบวนการสอนที่มีประสิทธิภาพ 3) การออกแบบการเรียนการสอนต้องมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centred learning) นักศึกษาควรได้รับการกระตุ้นให้ฝึกปฏิบัติและการแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยมีเทคโนโลยีในการอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

สำหรับการจำแนกในแต่ละมาตรฐานนั้นพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมณฑลพิษณุโลกในระดัปลานกลาง คือ มาตรฐานที่ 1 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการเข้าถึงสารสนเทศ มาตรฐานที่ 3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการรวบรวมสารสนเทศ และ มาตรฐานที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลเพื่อ

การเรียนรู้ และมีทักษะการรู้ดิจิทัลอยู่ในระดับต่ำ คือ มาตรฐานที่ 2 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการจัดการสารสนเทศ มาตรฐานที่ 4 ความสามารถในการประเมินสารสนเทศดิจิทัล และมาตรฐานที่ 6 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในกระบวนการสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม โดยจะเห็นว่านักศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการสารสนเทศ การสื่อสารสารสนเทศ และการประเมินคุณค่าสารสนเทศดิจิทัลได้ในระดับต่ำ ซึ่งได้คะแนนต่ำกว่า 5 คะแนน มีความจำเป็นในการปรับปรุงทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา นักศึกษามีทักษะการรู้ดิจิทัลใน 3 มาตรฐานในระดัปลานกลาง (คะแนน 5.01-7.00) ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ Li, & Ranieri (2010) ที่พบว่ากลุ่มนักศึกษาวัยรุ่นชาวจีนมีการรู้ดิจิทัลในระดับผ่าน (Pass) เท่านั้น จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏมีความจำเป็นในการปรับปรุงทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา ดังเช่นจากผลการสำรวจการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy) ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Ministry of Digital Economy and Society, Office of the National Digital Economy and Society Commission, 2019) จากตัวแทนประชาชนไทยจำนวน 12,374 คน ครอบคลุม 77 จังหวัดทั่วประเทศ โดยแบ่งการสำรวจเป็นสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (การเข้าถึง การประเมิน การสร้าง) และสถานภาพการเข้าใจดิจิทัล (สิทธิและความรับผิดชอบ การเข้าถึงสื่อดิจิทัล การสื่อสารยุคดิจิทัล ความปลอดภัยยุคดิจิทัล ความเข้าใจสื่อ

ดิจิทัล แนวปฏิบัติในสังคมดิจิทัล สุขภาพดียุคดิจิทัล ดิจิทัลคอมเมอร์ซ และ กฎหมายดิจิทัล) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศของประเทศไทยอยู่ที่ 68.1 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยสถานภาพการเข้าใจดิจิทัลอยู่ที่ 64.5 คะแนน ซึ่งเป็นระดับที่มีการเข้าใจดิจิทัลแต่ไม่ครบ และมีจุดที่ไม่ถูกต้องจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุง หากพิจารณาสถานภาพการเข้าใจดิจิทัลของ Generation Y (ช่วงอายุ 21-38 ปี) และ Generation Z (ช่วงอายุ 6-20 ปี) หรือช่วงอายุของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่ามีค่าเฉลี่ย 65 และ 60.9 ตามลำดับ (Ministry of Digital Economy and Society, Office of the National Digital Economy and Society Commission, 2019) ซึ่งอยู่ในระดับที่มีการเข้าใจดิจิทัลแต่ไม่ครบ และมีจุดที่ไม่ถูกต้องจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Korcharoen, & Siripanyathanakit (2016) ที่พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปมีระดับการรู้เท่าทันการสื่อสารในระดับปานกลางและระดับต่ำ จึงเปรียบเทียบได้ว่าประเทศไทยนั้นอยู่ในระดับที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถทางการเข้าใจสื่อและสารสนเทศ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมากขึ้น เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาประชาชนสู่ยุคดิจิทัลให้สามารถประยุกต์ใช้ และสร้างสรรค์นวัตกรรมให้กับประเทศไทยได้ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Generation Y และ Generation Z ซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติคือนักศึกษาเนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้สารสนเทศดิจิทัลเกิดขึ้นจำนวนมาก

หลากหลาย เปลี่ยนแปลง และแพร่หลายได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว จำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณโดยผ่านการฝึกฝนให้มีประสบการณ์เพื่อรับรู้ และประเมินค่าสารสนเทศดิจิทัลที่ได้รับ

จากการเปรียบเทียบระดับทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า 1) ระดับทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามชั้นปีที่ศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Techataweewan, & Prasertsin (2018) ที่พบว่า ในภาพรวมนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีทักษะการรู้ดิจิทัลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมีการเน้นเทคโนโลยีเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HED) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรฐานที่ 5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น 2) ระดับทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาเมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์มีทักษะการรู้ดิจิทัลสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Metheekul, 2018) ซึ่งพบว่าการรู้เท่าทันดิจิทัลของนักศึกษาไม่แตกต่างตามสาขาวิชาของนักศึกษา แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Techataweewan, & Prasertsin (2018) ที่

พบว่า ในภาพรวมนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีทักษะการรู้ดิจิทัลต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย นักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีทักษะการรู้ดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาขามีความแตกต่างกัน กลุ่มสาขาศิลปศาสตร์และกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์เน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในด้านศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ ส่วนกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ศึกษาเน้นผลิตบัณฑิตสาขาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ใช้วิธีการฝึกฝนทักษะการรู้ดิจิทัลแบบบูรณาการกับรายวิชาที่เรียน จึงทำให้นักศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์มีทักษะการรู้ดิจิทัลสูงกว่านักศึกษากลุ่มสาขาศิลปศาสตร์และกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์ แต่อย่างไรก็ตาม นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมมีทักษะการรู้ดิจิทัลในระดับต่ำและปานกลางจึงต้องมีการพัฒนาทักษะของนักศึกษาอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏควรจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะการรู้ดิจิทัลให้แก่นักศึกษา โดยกำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมทุกมาตรฐานของมาตรฐานการรู้ดิจิทัลสำหรับนักศึกษา

ระดับอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมทั้งรูปแบบการเรียนที่เน้นฝึกปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์กับการเรียนการสอนของนักศึกษาในทุกชั้นปี เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่พัฒนากลายเป็นทักษะ

2. คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏควรส่งเสริมให้รายวิชาต่าง ๆ จัดการเรียนการสอนแบบสอดแทรกหรือบูรณาการทักษะการรู้ดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายวิชาที่ต้องมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นทักษะ ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพตามทักษะศตวรรษที่ 21

3. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏควรพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้ดิจิทัลด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต เนื่องจากเป็นแหล่งสารสนเทศที่นักศึกษาใช้ค้นคว้าด้วยตนเองมากที่สุด โดยจัดบริการอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดจนอินเทอร์เน็ตสำหรับการเข้าถึงสารสนเทศให้แก่นักศึกษา เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น รวมทั้งการสอนและการอบรมทักษะการรู้ดิจิทัลทั้งแบบออนไลน์และแบบออฟไลน์

References

Association of College & Research Libraries. (2000). *Information literacy competency standards for higher education*. Retrieved June 10, 2017, from <https://alair.ala.org/bitstream/handle/11213/7668/ACRL%20Information%20Literacy%20Competency%20Standards%20for%20Higher%20Education.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

- Bell, D. M. (2009). *Nova Southeastern University bridging the proficiency gap: A study of the Information and Communication Technology (ICT) Literacy of Nontraditional College Students in Accelerated Learning (AL) Programs* (Doctoral dissertation in Information Science). Graduate School of Computer and Information Science, Fort Lauderdale, Florida.
- The Big Six Skills. (2017). *Big 6–Information literacy model*. Retrieved October 11, 2018, from <https://vgulibguide.wordpress.com/info-literacy-%20skills/big6-model/>.
- California Emerging Technology Fund. (2016). California ICT Digital Literacy Assessments and Curriculum Framework. Retrieved from <http://www.ictliteracy.info/rf.pdf/California%20ICT%20Assessments%20and%20Curriculum%20Framework.pdf>.
- Downes, S. (2005). *Elearning 2.0*. Retrieved June 15, 2017, from <https://elearnmag.acm.org/featured.cfm?aid=1104968>.
- Hiangrat, P., Sacchanand, C., & Choempayong, S. (2018). Information literacy of undergraduate students of Rajabhat Universities. *TLA Research Journal*, 11 (1), 33-47. (In Thai).
- Kaeophanuek, S., Na-Songkhla, J., & Nilsook, P. (2018). How to enhance digital literacy skills among information sciences students. *International Journal of Information and Education Technology*, 8(4), 292-297.
- Korcharoen, M., & Siripanyathanakit, N. (2016). Kan ruthoathan yuk khong prachachon nai khet Krung Thep Maha Nakhon. *Dhurakij Pundit Communication Arts Journal*, 10 (2), 205-231. (In Thai)..
- Li, Y., & Ranieri, M. (2010). Are ‘Digital Natives’ Really Digitally Competent?-A study on Chinese Teenagers. *British Journal of Educational Technology*, 41(6), 1029-1042.
- Lippincott, J.K. (2007). Student content creators: Concergence of literacies. *Educourse Review*, 42(6) 16-17.
- Littlejohn, A., Beetham, K., & McGill, L. (2012). Learning at the digital frontier: A review of digital literature digital literacies in theory and practice. *Journal of Computer Assisted Learning*, 28, 547–556.
- McShane, I. (2011). Public libraries, digital literacy and partipatory culture. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 32(3), 383-397.
- Margaryan, A., Littlejohn, A. & Vojt, G. (2011). Are digital natives a myth or reality? University students’ use of digital technologies. *Computers & Education*, 56(2), 429-440.
- Metheekul, P. (2018). *Development program for digital literacy and digital media utilization behavior for instruction of preservice teachers in the Twenty-First Century* (Doctoral dissertation in Applied Behavioral Science Research). Graduate School, Srinakharinwirot University, Bangkok. (In Thai).
- Ministerial Council on Education, Employment, Training and Youth Affairs. (2005). *MCEETYA Performance Measurement and Reporting Taskforce.National Assessment Program Information and Communication Technology Literacy 2005 Years 6 and 10 An Assessment Domain for ICT Literacy*. Retrieved March 15, 2018, from https://id.iste.org/docs/pdfs/australia_ict_assessment.pdf?sfvrsn=2.
- Ministry of Digital Economy and Society. Office of the National Digital Economy and Society Commission. (2019). *Media and information literacy summary survey report Thailand 2019*. 2nd ed. Bangkok: Office of the National Digital Economy and Society Commission. (In Thai).

- Ministry of Education. Office of the Higher Education Commission. (2017). *Higher educational statistic B.E. 2558-2560*. Retrieved October 9, 2017, from http://www.mua.go.th/assets/img/pdf/61.10.26_%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%AD%E0%B8%B8%E0%B8%94%E0%B8%A1%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2%202558-2560_V4.pdf. (In Thai).
- Nayobai lae phaen radap chat waduai kanphatthana digital phua setthakit lae sangkhom (B.E. 2561-2580). (2019). *Ratchakitchanubeksa*, 136 (Tonthi 47 Ko April 11, 2019), 1-71. (In Thai).
- Shopova, T. (2014). Digital literacy of students and its improvement at the university. *Journal of Efficiency and Responsibility in Education and Science*, 7(2), 26-32.
- Techataweewan, W., & Prasertsin, U. (2016). *Development of digital literacy test for undergraduate students*. Bangkok: Department of Library and Information Science, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University. (In Thai).
- UNESCO. (2008). *Towards information literacy indicators: UNESCO Conceptual*. Paris: UNESCO. Retrieved November 16, 2018, from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000158723>.
- Wijaya, S. W., & Surendro, K. (2016). ICT literacy as an indicator of e-government readiness, School of Electrical and Informatics Engineering Bandung. Retrieved March 8, 2018, from https://www.academia.edu/download/6382899/icts2006_67_stevanus_wisnu_wijaya__hal._404-407_.pdf.